

## มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ พบมากเป็นอันดับ 6 ของมะเร็งที่พบ



ศูนย์ : ศูนย์มะเร็ง ฮอไรซัน รพ.นครพนม

บทความโดยแพทย์ : นพ. คมกฤช มหาพรหม

มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ เป็นมะเร็งที่พบได้บ่อยที่สุดในกลุ่มของมะเร็งทางเดินปัสสาวะ และพบได้มากเป็นอันดับ 6 ของโรคมะเร็งที่พบบ่อยในผู้ชายรองจากโรคมะเร็งต่อมลูกหมาก สามารถพบเกิดได้ในทุกเพศทุกวัยแต่ส่วนใหญ่จะพบได้ใน และพบได้มากในช่วงอายุ 50-70 ปี โดยสาเหตุที่แท้จริงยังไม่ทราบแน่ชัด ผู้ป่วยกลุ่มนี้มักมาพบแพทย์ด้วยเรื่องปัสสาวะเป็น

และส่วนใหญ่มักไม่มีอาการปวดร่วมด้วย บางรายมีปัสสาวะบ่อย ปัสสาวะขัดร่วมด้วย ถ้าผู้ป่วยมาด้วยเรื่องปัสสาวะมีเลือด หากตรวจพบโรคได้เร็วก็จะมีโอกาสหายได้มาก

## มะเร็งกระเพาะปัสสาวะเกิดจากสาเหตุใด

มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ (Bladder cancer) เป็น โรคที่เกิดจากความผิดปกติของเซลล์ในกระเพาะปัสสาวะที่มีการเจริญเติบโตแบ่งตัวเพื่อเพิ่มจำนวนเซลล์อย่างรวดเร็วและมากผิดปกติจนกลายเป็นก้อนเนื้องอกขึ้นมา และก้อนเนื้องอกนี้สามารถเจริญจากนั้นจะลุกลามไปยังอวัยวะและต่อมน้ำเหลืองข้างเคียง และแพร่กระจายเข้าสู่กระแสเลือดไปยังอวัยวะอื่นได้

โดยสาเหตุที่แท้จริงของการเกิดมะเร็งกระเพาะปัสสาวะยังไม่ทราบแน่ชัด แต่พบว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้องทำให้เกิด

1. การสูบบุหรี่หรือได้รับควันบุหรี่ เนื่องจากควันบุหรี่มีสารก่อมะเร็งที่สามารถดูดซึมสู่กระแสเลือด และขับถ่ายออกทางปัสสาวะ การสูบบุหรี่จึงทำให้กระเพาะปัสสาวะสัมผัสกับสารก่อมะเร็งโดยตรง
2. การได้รับสารเคมีที่อันตรายบางชนิด เช่น สารอะโรคลีน หรือไฮโดรคาร์บอน เช่น สีย้อมผ้า น้ำยาล้างผ้า อุตสาหกรรม
3. การได้ยาเคมีบำบัด เช่น Cyclophosphamide (ไซโคลฟอสฟาไมด์)
4. การติดเชื้อในกระเพาะปัสสาวะแบบเรื้อรัง เช่น นิ่วในกระเพาะปัสสาวะ
5. การติดเชื้อพยาธิ schistosomiasis

## อาการของมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ

1. ปัสสาวะเป็นเลือด โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่มารับพบแพทย์ด้วยอาการนี้ และอาจมีอาการเป็น ๆ หาย ๆ โดยไม่มีอาการปวดหรือบางครั้งอาจมีเพียงอาการเลือดหยดออกมาตอนปัสสาวะสุด
2. บางครั้งอาจมีอาการคล้ายกระเพาะปัสสาวะอักเสบ คือ ปัสสาวะบ่อย แสบ หรือขัดเนื่องจากเลือดที่ออกมาจับเป็นลิ่ม
3. หากเป็นมะเร็งกระเพาะปัสสาวะในระยะลุกลามแล้ว ผู้ป่วยมักมีอาการปวดท้องน้อยเรื้อรัง อาจคลำได้ก้อนที่บริเวณท้อง และมีอาการแสดงของภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ได้แก่
  - ภาวะซีด ปวดหลัง หรือเกิดโรคไตเรื้อรัง หรือภาวะไตวาย ซึ่งเกิดจากการลุกลามของโรคมะเร็งไปอุดตันท่อไต
  - เมื่อก้อนมะเร็งไปกดเบียดทับลำไส้ใหญ่ จะเกิดอาการท้องผูก
  - เมื่อโรคแพร่กระจายไปที่ต่อมน้ำเหลือง จะคลำต่อมน้ำเหลืองได้ที่ขาหนีบหรือเหนือไหปลาร้า
  - เมื่อโรคแพร่กระจายไปที่ปอด จะมีอาการไอ หายใจลำบาก
  - เมื่อโรคแพร่กระจายไปที่กระดูก จะมีอาการปวดกระดูก

## การตรวจวินิจฉัยมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ

เบื้องต้นแพทย์ซักประวัติและตรวจร่างกาย พร้อมเก็บปัสสาวะตรวจทางห้องปฏิบัติการ และเมื่อพบเม็ดเลือดหรือเซลล์มะเร็งเพิ่มเติม ได้แก่

1. การส่องกล้องเพื่อตรวจกระเพาะปัสสาวะ (Cystoscopy) เป็นการตรวจที่สำคัญที่สุดในการวินิจฉัยมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ จำนวน และรูปร่างของเนื้องอก โดยทั่วไปการตรวจมักบอกได้ค่อนข้างแน่ชัดว่าเป็นมะเร็งหรือไม่ และในกรณีสงสัยแพทย์จะตัดชิ้นเนื้อส่งตรวจทางพยาธิวิทยาเพื่อยืนยันการวินิจฉัยโรคมะเร็ง
2. บางรายอาจมีการตรวจหาเซลล์มะเร็งในน้ำปัสสาวะ (Urine cytology) การตรวจเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT Scan) เพื่อดูว่ามีการกระจายของมะเร็งไปยังส่วนอื่นๆ ของร่างกายหรือไม่

## ระยะของโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ

ระยะของโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะมีความสำคัญในการพิจารณาเลือกวิธีการรักษาที่เหมาะสม โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่

- ระยะที่ 1
- ระยะที่ 2 มะเร็งมีการลุกลามเข้าสู่ชั้นกล้ามเนื้อของกระเพาะปัสสาวะ
  - ระยะที่ 3 มะเร็งมีการลุกลามไปยังชั้นไขมันรอบกระเพาะปัสสาวะหรือต่อมน้ำเหลืองในเชิงกราน
  - ระยะที่ 4 มะเร็งมีการกระจายไปยังอวัยวะข้างเคียง ต่อมน้ำเหลืองนอกเชิงกราน หรืออวัยวะอื่นๆ

## การรักษาโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ

การรักษาจะขึ้นอยู่กับระยะของโรค โดยแนวทางการรักษาได้แก่

1. การรักษาโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะระยะไม่ลุกลาม จะรักษาด้วยการส่องกล้องผ่าตัดทางท่อปัสสาวะ โดยตัดเนื้องอกออก นอกจากนี้ยังมีการใส่ยาเคมีบำบัด หรือยาที่ป้องกันการกลับมาเป็นซ้ำของโรค หลังการตัดชิ้นเนื้อออก
2. การรักษาโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะระยะลุกลาม ไปถึงผนังกระเพาะปัสสาวะและอวัยวะข้างเคียง การรักษาจะเป็นการผ่าตัดเอากระเพาะปัสสาวะพร้อมกับอวัยวะข้างเคียงส่วนที่มีโรคลุกลามออกไปจนหมด ทั้งนี้แพทย์จะนำเอาบางส่วนของลำไส้มาตัดแปลงเป็นกระเพาะปัสสาวะให้ใหม่ ซึ่งผู้ป่วยจะยังคงถ่ายปัสสาวะได้ แต่บางรายจำเป็นต้องมีปัสสาวะออกทางปลายลำไส้ที่นำมาเปิดออกทางหน้าท้อง โดยขึ้นอยู่กับระยะของโรค
3. การรักษาโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะโดยการให้เคมีบำบัด ภูมิคุ้มกันบำบัด (Immunotherapy) ยามุ่งเป้า (Targeted therapy) ขึ้นอยู่กับระยะของโรค ปัจจัยของผู้ป่วยและการตรวจตัวบ่งชี้ทางชีวภาพ

## มะเร็งกระเพาะปัสสาวะป้องกันได้อย่างไร

สามารถป้องกันการเกิดมะเร็งกระเพาะปัสสาวะได้ ด้วยการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ โดยเฉพาะการสูบบุหรี่ก่อนนอน เพราะจะมีการค้างคั่งของสารก่อมะเร็งอยู่ในกระเพาะปัสสาวะเป็นเวลานาน และหากปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ควรระวังขณะรับประทานอาหาร เพราะสีอาจติดมือปะปนอยู่ในอาหารได้ ฉะนั้นจึงควรล้างมือให้ สะอาดก่อนรับ

ทั้งนี้ในปัจจุบันยังไม่มีวิธีตรวจคัดกรองโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะตั้งแต่ยังไม่มีอาการ หากมีอาการผิดปกติ โดยเฉพาะเมื่อมีเลือดปนออกมากับปัสสาวะ ควรรีบไปพบแพทย์เพื่อรับการวินิจฉัยและรักษาแต่เนิ่น ๆ

อายุรศ

.

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์  
ไม่เสียค่าใช้จ่าย

